

L'Estany de Banyoles té una de les millors poblacions de cargol Vertigo del sud d'Europa

Investigadors del País Basc i del Consorci de l'Estany preveuen traslladar exemplars per colonitzar altres espais

07.01.2015 | 10:25

L'Estany de Banyoles té una de les millors poblacions de cargol Vertigo del sud d'Europa **ACN**

ACN | BANYOLES L'Estany de Banyoles és un emplaçament de gran interès natural que acull espècies protegides, com són el cranc autòcton o les nàiades. Un equip de científics de la Universitat del País Basc amb l'ajut dels tècnics del Consorci de l'Estany han pogut confirmar el que ja se sospitava, que també hi ha una important presència del cargol Vertigo, concretament de dues subespècies, que estan greument amenaçades. S'han arribat a trobar concentracions de 200 individus per metre quadrat -són mol·luscos minúsculs, que no superen els 2mm-, fet que la converteix en una de les millors poblacions del sud d'Europa. L'estudi forma part del Life Potamo Fauna i es preveu el trasllat d'exemplars a altres indrets pròxims.

Seguir el rastre del cargol Vertigo a l'Estany de Banyoles és una feina per a experts ja que aquest mol·lusc terrestre que habita en zones lacustres no arriba a fer dos mil·límetres i per tant és gairebé imperceptible a simple vista. En aquest entorn natural del Pla de l'Estany s'ha detectat la presència de quatre subespècies però els científics s'han concentrat en dues -el 'vertigo moulinsiana' i el 'vertigo anagustior', les que estan protegides per la directiva d'hàbitats de la UE pel risc de desaparició.

Si es miren amb l'ajut d'una lupa es veuen algunes diferències. La més notòria és que la primera, la moulinsiana, té l'aspiral seguint les agulles del rellotge i l'obertura de la clova a la dreta mentre que l'altre és justament a l'inrevés. L'existència d'aquests exemplars es remunta a fa més de 150.000 milions d'anys tot i que el seu cicle de vida no supera els divuit mesos. El seu risc de desaparició està directament relacionat amb la fragilitat de l'entorn on habiten: zones humides d'aigua dolça inundables amb poques fluctuacions de l'aigua al llarg de l'any. Aquests entorns són els que han patit una important regressió en els últims cent anys, convertits sovint en zones de cultius o urbanitzades.

Viuen als joncs i es traslladen amb l'ajut dels porcs senglars

El catedràtic de Zoologia de la Universitat del País Basc a Vitòria Benjamín Gómez assenyala que aquest mol·lusc minúscul és de gran interès científic perquè és un bon "indicador" del bon

estat ecològic en què es troba l'entorn on viu. De fet, a Catalunya només se n'ha detectat en punts concrets com a Olot amb petites poblacions mentre que a la resta de la península ibèrica s'han localitzat sobretot a Castelló i a Terol, a Aragó.

Els cargols *Vertigo* de l'estany de Banyoles viuen a les tiges de les plantes aquàtiques, sobretot les mansegues però també als joncs. No se sap ben bé qui se'ls menja però se sospita que la seva competència directa són unes aranyes petites que viuen al sòl. Els cargols s'alimenten dels bacteris i fongs que hi ha a les plantes.

Una altra dada curiosa és que els experts treballen en la hipòtesi que un dels principals transports d'aquests petits mol·luscos són els porcs senglars. "El porc senglar passa just per on viu el cargol i aquest es pot quedar fàcilment enganxat a la pell de l'animal de forma que els transporta per les zones humides", explica Gómez, que afegeix que no es pot subestimar la seva capacitat per moure's. Després de l'última glaciació, aquests cargols van quedar reduïts a en les zones més meridionals d'Europa però amb el temps han arribat fins a Escandinàvia.

Poblacions joves i viables, de les millors del sud d'Europa

En el cas dels exemplars que hi ha a Banyoles, els científics han constatat aquesta tardor que les poblacions que hi ha són de les millors del sud d'Europa amb concentracions de fins a 200 exemplars per metre quadrat. Hi ha una bona proporció d'exemplars juvenils i adults que confirma que l'estany de Banyoles és un "enclavament important per a la seva conservació" segons Gómez.

Aquest seguiment de la població forma part de la prova pilot inclosa al projecte Life Potamo Fauna que inclou el trasllat dels cargols a altres zones de l'entorn de l'estany perquè les pugui "colonitzar", segons paraules del coordinador tècnic d'aquest projecte amb finançament europeu, Quim Pou. La previsió és que ara que ja s'ha pogut estudiar a quines zones es troba - sobretot a la banda de Porqueres de l'Estany - en els pròxims tres anys s'alliberin cargols *Vertigo* a uns 30 punts nous, entre els quals hi ha les llacunes de Margarit o sectors com la Puda. Concretament es traslladaran uns 40 exemplars -20 de cada espècie, per zona, fins al 2017, moment en què finalitza el Life.

ENLLAÇ: <http://www.diaridegirona.cat/comarques/2015/01/07/lestany-banyoles-millors-poblacions-cargol/704610.html>